

Зіміна Валерія,

студентка 1 курсу, групи 21-Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач

кафедри кримінально-правових дисциплін

В усі часи та на сучасному етапі розвитку суспільства проблематика дотримання прав неповнолітніх правопорушників в Україні і світі не втрачає актуальності. Враховуючи зростання рівня злочинів серед підлітків вбачається доцільним дослідження практичного втілення у роботі судових органів стандартів захисту і заохочення прав дітей.

На вказану проблему захисту прав дітей при слуханні судових проваджень звертають увагу представники судової системи України. Досліджуючи статистику розгляду судами першої інстанції кримінальних проваджень щодо неповнолітніх у 2020 році слід відзначити, що таких проваджень розглянуто більш ніж 3 тис. За результатами проведеного аналізу, на лаві підсудних опинилось близько 600 осіб у віці від 14 до 16 років. При цьому, за вчинення тяжких і особливо тяжких злочинів дістали засудження трохи більше ніж 1 тис. неповнолітніх осіб, з яких було ув'язнено близько 250 неповнолітніх осіб.

Дослідженням особливостей дотримання прав дітей у кримінальному провадженні приділялась значна увага в наукових працях таких вчених як, І. О. Бандурко, М. Ю. Веселова, О. О. Навроцької, Є. С. Назимка, С. В. Оверчука та ін.. Однак, проблемними залишається питання стандартів кримінально-правової процедури стосовно неповнолітніх осіб в українському суспільстві.

Посол Генрік Вілладсен у своїх виступах акцентує увагу, що до дітей слід ставитися з особливою увагою під час судових проваджень. Він відмічає необхідність фахової підготовки суддів, адвокатів, прокурорів та інших учасників системи ювенальної юстиції для розгляду кримінальних проваджень стосовно неповнолітніх. Він вважає, що наявність фахової підготовки всіх представників, задіяних у кримінальному процесі, встановить елемент відкритого для дитини правосуддя. До складового поняття «правосуддя, дружнє до дитини» Генрік Вілладсен відносить правосуддя, яке є доступним, своєчасним, належним, орієнтованим на дитину та відповідає її віку. Вказані складові, на його погляд, у своїй сукупності повинні гарантувати дитині право на справедливий судовий розгляд, право брати участь і розуміти провадження, право на приватне та сімейне життя, а також право

на недоторканність і гідність. Зазначені підходи до дитячого правосуддя знаходять своє відображення у ст. 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», якою передбачено, що суддя, який здійснює розгляд справ щодо неповнолітніх обирається за досвідом роботи, при цьому його стаж повинен бути більше 10 років, він повинен мати високі морально-ділові та професійні якості. Тобто такі критерії відбору судді свідчать про обрання для участі у кримінальному провадженні стосовно неповнолітніх відповідного фахівця серед суддів відповідного суду.

Отже, у судовій системі захист прав неповнолітніх осіб забезпечується саме діяльністю судді, уповноваженого на здійснення такого роду проваджень.

Варто звернути увагу на те, що здійснюється контроль за додержанням прав, свобод неповнолітніх дітей підчас кримінальних проваджень.

Варто відзначити, що діяльність уповноважених органів на стадії судового розслідування здійснюється за однаковими стандартами для повнолітніх і для неповнолітніх.

Таким чином, слід внести зміни до законодавства щодо діяльності уповноважених органів шляхом покладення функцій судового контролю, безпосередньо на слідчого суддю, критерії відбору якого є аналогічними до критеріїв добору судді, який здійснює судовий розгляд кримінальної справи стосовно неповнолітніх. Зазначені новаторства створять умови та забезпечать у судовій роботі стандарт розгляду кримінального провадження, щодо неповнолітніх осіб на стадії досудового розслідування і на стадії судового розгляду.

Вважаємо, що вказані зміни будуть одним із кроків до впровадження в чинне законодавство нових стандартів правосуддя, які можна вважати дружніми до дитини.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Кириленко Вікторія,
студентка 2 курсу, групи 20-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»
Науковий керівник:

Бобошко О. М., старший викладач,
кафедри кримінально-правових дисциплін

З настанням епохи Інтернету та появою глобальних джерел інформації, дитяча злочинність невблаганно збільшується. Це пов'язано, в першу чергу, зі спостереженням за людською жорстокістю на постійній неконтрольованій основі по телевізору, телефону та комп'ютеру.